

DESIGN FOR
INCLUSION
- DESIGN
MAKING A
DIFFERENCE

6 April - 4 May 2016

Gimnazija Požega Library
Ulica Dr. Franje Tuđmana 4/A
34000 Požega

DIZAJN ZA
INKLUZIJU
- DIZAJN
KOJI ŠINI
RAZLIKU

6. travnja - 4. svibnja 2016.

Knjižnica Gimnazije Požega
Ulica Dr. Franje Tuđmana 4/A
34000 Požega

DESIGN ZA INKLUSIJU - DESIGN KOJI ŠINI RAZLIKU

6. travnja - 4. svibnja 2016.

Knjižnica Gimnazije Požega,
Ulica Dr. Franje Tuđmana 4/A, 34000 Požega

Organizator: British Council Hrvatska
Finacijska potpora: Europska unija
Kreativno vodstvo: Profesorica Julia Cassim, Kyoto Design Lab, Kyoto Institute of Technology

* * * * *

DESIGN FOR INCLUSION - DESIGN MAKING A DIFFERENCE

6 April - 4 May 2016

Gimnazija Požega Library,
Ulica Dr. Franje Tuđmana 4/A, 34000 Požega

Organised by: British Council Croatia
Funded by: European Union
Creative Direction: Professor Julia Cassim, Kyoto Design Lab, Kyoto Institute of Technology

* * * * *

ULAGANJE U
BUDUĆNOST

Projekt je sufinancirala
Europska unija iz
Europskog socijalnog fonda.

cerovski

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost British Councila.
The content of this publication is the sole responsibility of the British Council.

DIZAJN ZA INKLUZIJU

je projekt koji organizira British Council u Hrvatskoj u partnerstvu s Gradom Požegom i MI Udrugom roditelja djece s posebnim potrebama, uz finansijsku potporu Europske unije.

British Council, partneri i dizajnerski timovi žele se zahvaliti mnogim pojedincima i organizacijama u Požegi koji su velikodušno i neumorno podržali projekt svojim vještinama, vremenom i entuzijazmom i bez kojih se ovaj projekt ne bi mogao ostvariti:

- Volonterima, roditeljima i korisnicima MI Udruge
- Ivi Šnajder, ravnateljici Obrtničke škole Požega, koordinatoricama Katarini Bajt i Jeleni Grabusin, stručnim učiteljima u tekstilnoj i drvnoj radionici te učenicima Obrtničke škole Požega
- Gordani Malbašić
- Martini Kir i učenicima Ekonomski škole Požega
- Vladimиру Petošiću i tvrtki Spin Valis na njihovoj velikodušnoj donaciji slavonskog hrasta
- Pavlu Buciću, ravnatelju Gimnazije Požega
- Veri Čuže Abramović i učenicima grupe KRUG
- Maji Žebčević Matić i Ivani Domanović iz Gradske muzeje Požega
- Silviji Podoljak, direktorici Turističke zajednice Grada Požega
- Aleksandri Pavlović, ravnateljici Gradske knjižnice Požega
- Konzervatorskom odjelu
- OŠ Julije Kempf

Dr. Conor Snowden,
direktor British Councila u Hrvatskoj

DESIGN FOR INCLUSION

is an EU-funded project organised by the British Council in Croatia in partnership with the City of Požega and MI Association of parents of children with special needs.

The British Council, its partners and the design teams wish to thank the many individuals and organisations in Požega who have generously and tirelessly contributed their skills, time and given enthusiastic support to the project and without whom it would not have been possible:

- Volunteers, parents and artists of Udruga Mi Požega
- Iva Šnajder, Headmistress Požega Vocational School, Katarina Bajt and Jelena Grabusin, Vocational School coordinators, the textile and wood technicians, and students of the Požega Vocational School.
- Gordana Malbašić
- Martina Kir and students of the Economics High School.
- Vladimir Petošić and Spin Valis for their generous supply of Slavonian oak.
- Pavao Bucić, Headmaster of the Požega Gymnasium
- Vera Čuže Abramović and her KRUG Circle students
- Maja Žebčević Matić and Ivana Domanović of The City Museum, Požega
- Silvija Podoljak, Director Požega Tourist Board
- Aleksandra Pavlović, Head Požega Library
- The Conservation Department
- Julije Kempf Primary School

Dr. Conor Snowden,
British Council Croatia

PROJEKT DIZAJN ZA INKLUSIJSU

Profesorica Julia Cassim

KREATIVNA VODITELJICA

Dizajn za inkluziju je projekt koji organizira British Council u Hrvatskoj pod vodstvom Rosane Besednik u partnerstvu s Gradom Požegom i MI Udrugom roditelja djece s posebnim potrebama, uz finansijsku potporu Europske unije. Imala sam čast da ponovno budem kreativna voditeljica treće u nizu radionica koje su se prije toga održale u Zagrebu 2011. i u Osijeku 2012. godine. Glavni je cilj projekta uz pomoć dizajna i inkluzivnog procesa razviti vještine osoba s invaliditetom i tako povećati njihovu društvenu uključenost i ekonomsku perspektivu.

● Zašto Požega?

Požega je grad bogate povijesti, no njena kulturna bogatstva i tradicije i priče nisu evidentne turistima. Šetajući gradom, možemo vidjeti sjajno arhitektonsko nasljeđe na crkvama i drugim građevinama. Znamo da Zlatna dolina s pravom nosi takav naziv zbog kvalitete vina i domaće hrane. No, malobrojni su proizvodi koji u punini odražavaju bogato kulturno nasljeđe i tradicije grada ili vještine ljudi koji žive u Požegi.

● Projektni ciljevi

Središnja tema ovoga projekta bila je otkrivanje onoga što Požegu čini jedinstvenom i posebnom – njene povijesti, fizičkih karakteristika, značajnih osoba iz prošlosti i sadašnjosti, njene kuhinje, legendi i foklora kao i posebnih vještina i priča koje su se razvile tijekom vremena.

U Muzeju grada Požege nalazi se lepeza iz 19. stoljeća koja se sastoji od dvanaest različitih dijelova koje slikama i riječima prikazuju etničku raznolikost središnje i istočne Europe. S ovom lepezom kao konceptualnom osnovom projekta, dizajnerski su timovi imali zadatak izraditi portfolij o proizvoda od različitih materijala za čiju su izradu potrebne različite razine vještina. Proizvodi su trebali odražavati karakter i jedinstvenu povijest grada, pokazati različite vještine ljudi i ustanova u gradu, te ih je trebalo biti moguće ponovo proizvoditi po završetku radionice kako bi time mlađi ljudi sa ili bez invaliditeta dobili sredstvo za stjecanje novih vještina.

Naročito se htjelo stvoriti izvor prihoda za aktivnosti neprofitne MI Udruge koja je posvećena organiziranju rekreativnih i društvenih aktivnosti za svoje korisnike s poteškoćama u učenju i za njihove obitelji.

● Koji je bio koncept radionice?

Koncept radionice temeljio se na modelu koji je razvijen za Zagreb i Osijek 2011. i 2012. godine. Profesionalni dizajneri koji su se javili na javni poziv radili su u partnerstvu s osobama s invaliditetom na stvaranju inkluzivnih proizvoda za tržište kako bi ih podržali ekonomski i osnažili ih društveno i kreativno. Zagrebačka je radionica osvojila Grand Prix na Danu D (Dizajn) u Zagrebu u svibnju 2011. godine. Čitav je projekt nagrađen nagradom međunarodnoga žirija za najbolji koncept na bijenalnoj Izložbi hrvatskoga dizajna u studenome 2012. godine.

● Kako je izgledao proces radionice?

Prije same radionice projektni je tim posjetio Požegu kako bi se upoznao s kontekstom, postojećim vještinama i susreo sa zainteresiranim partnerima. Od vitalne je važnosti bilo ustanoviti kako se suradnja može organizirati i kreativno i logistički. Učenici Ekonomiske škole Požega proveli su istraživanje o povijesti, tradicijama i pričama grada o kojima su informirali timove, dok su učenici skupine KRUG iz Gimnazije Požega bili vodiči i asistenti tijekom radionice. Jedinstvena potpora projektu na svim razinama učinila je od njega jedinstvenu inicijativu utemeljenu na suradnji zajednice koja je uključivala pojedince i organizacije iz cijelog grada.

THE DESIGN FOR INCLUSION PROJECT

Professor Julia Cassim

CREATIVE DIRECTOR

Design for Inclusion is an EU-funded project organised by the British Council Croatia under the direction of Rosana Besednik. I had the honour to be creative director again for this third workshop in a series held first in Zagreb in 2011 and Osijek in 2012. The major aim has been to use design and an inclusive process to develop the skills of people with disabilities and thereby enhance their social inclusion and economic prospects.

● Why Požega?

Požega is a city steeped in history but one whose cultural riches and traditions and the narratives that underpin them are not evident to visitors. Strolling around the town, we can see the splendid architectural heritage of churches and other buildings. We know also that the Golden Valley is justly named because of the quality of the wines and food produced. But products designed to represent the characteristics and history of the town are few in number. They do no justice to the rich narratives and traditions of the city or the skills of those who live here.

● Project Aims

A central theme of this project has been to discover what makes Požega unique and special - its history, physical characteristics, its personalities past and present, its cuisine; legends and folklore as well as the special skills and stories built up over time.

In the Požega museum is a 19th Century fan made up of twelve different sections that show in pictures and words the ethnic diversity of central and Eastern Europe. Taking this as the conceptual basis for the project, I asked the design teams to create a portfolio of products in different materials that required different levels of skills to produce. They had to reflect the town's character and unique history and showcase the special skills of people and organisations in the city. Importantly, they had to be able to be replicated once the workshop ended so that they could be a means for young people with or without disabilities to gain new skills.

In particular, we wanted to create an income stream to support the activities of the MI, a non-profit organisation in Požega dedicated to providing recreational and social engagement opportunities for its learning-disabled beneficiaries and respite for their families.

● What was the model?

The workshop is based on the model we developed for Zagreb and Osijek in 2011 and 2012. Professional designers responding to an open call worked with disabled partners to create inclusive mainstream products to support them economically and empower them socially and creatively. The Zagreb workshop won the Grand Prix at D (Design) Day in Zagreb in May 2011. The whole project was awarded the international jury prize for best concept at the Croatian Design Biennale in November 2012.

● What was the Workshop Process?

In advance of the workshop, the project team visited Požega to understand the design context, the existing skills base and meet interested parties. It was vital to see how the collaboration could be framed creatively and logically. Students from the Economics High School did in-depth research on the history, traditions and narratives of the city and used this to brief the teams while the KRUG Circle students from the high school acted as guides and team assistants throughout the workshop process. The unprecedented level of support for the project at every level meant that it became a truly community-based collaborative initiative involving individuals and organizations citywide.

J

MI STUDIO CRTANJA MI

MI DRAWING STUDIO TEAM

Studio crtanja održavao se svaki dan za korisnike u MI Udrudi kako bi im se omogućilo potpuno sudjelovanje u projektu. Za inspiraciju su se koristile fotografije motiva iz prirode i geometrijskih motiva s tradicionalnih tekstila te fotografije lokalnih građevina, a korisnici su također trebali iz mašte crtati životinje, voće i cvijeće. Rezultat tog rada je kaleidoskop crteža i tekstova koji su bili jedinstveni, svježi i spontani. Radovi su skenirani i obrađeni na način da tvore grafičke elemente koji se mogu koristiti za stvaranje simbola i uzoraka u seriji proizvoda i kao temelj za osmišljavanje brenda, logotipa i fonta slova za projekt.

Adrawing studio was held each day for the MI beneficiaries to enable them to participate fully in the project. Photographs of natural and geometric motifs found in traditional textiles and photos of local buildings were provided as inspiration and the beneficiaries were also asked to draw animals, fruit and flowers from their own rich imaginations. It resulted in a kaleidoscope of drawings that were unique, fresh and spontaneous. These were then digitized and adapted to form graphic elements that could be used to create symbols and patterns in the product range and as the basis for the brand concept, logotype and project typeface.

DIZAJNERSKI TIM I PARTNERI / DESIGN TEAM & PARTNERS:

- Julia Cassim
- Iva Reisz
- Umjetnici, roditelji i volonteri MI udrug / Udruga Mi artists, parents and volunteers

TIM ZADUŽEN ZA IDENTITET PROIZVODA I WEB

Raznolika priroda projekta zahtijevala je sveobuhvatan identitet koji će odražavati njegove požeške korijene, način na koji su proizvodi stvarani u suradnji i činjenicu da su jedinstveni, iako su dio obitelji proizvoda.

Novi font slova *Falsey True Fast* i *Falsey True Slow* koji je za projekt izradila Marija Veteroska temelji se na dinamičnom potpisu Ivane Mršić, umjetnice MI udruge, koja je svoje rade uvijek potpisivala s pažnjom, fokusom i ritmom. Njen je rukopis imao potencijala da bude preveden u uporabljiv font s dekorativnim kvalitetama. Najprije smo je zamolili da abecedu ispiše polako i s pažnjom, a drugi put brzo i spontano. Ta je abeceda odskenirana i obrađena. Font slova ima zato spori i brzi oblik koji se temelji na njenom načinu pisanja, dok logotip koristi karakterističan položaj kvačice na slovu Ž. Paleta boja izabranih za proizvode i pakiranje temelji se na bojama lokalnih građevina, toplim zemljanim bojama i narančastoj boji slavonskog pjezača i tradicionalnoj požeškoj plavoj.

BRAND IDENTITY & WEB TEAM

The multi-faceted nature of the project required an overarching identity to express its Požega roots, the way the products were co-created and how they were unique yet part of a family irrespective of their type.

The new typeface *Falsey True Fast* and *Falsey True Slow* created for the project by Marija Veteroska is based on the dynamic handwriting of Ivana Mršić, a MI artist who always signed her artworks with dedication, focus and rhythm. It had the potential to be translated into a usable typeface with decorative qualities. She was asked to write the alphabet first slowly and deliberately and then quickly and spontaneously. This was digitized and then adapted. The typeface accordingly consists of a slow and fast form based on her way of writing, while the logotype uses the characteristic positioning of the caron on the letter Ž as the visual centre. The colour palette chosen for products and packaging is based on the colour values of local buildings, the warm ochres and orange of Slavonia's landscape and traditional Požega blue.

DIZAJNERSKI TIM I PARTNERI / DESIGN TEAM & PARTNERS:

- Gero Grundmann
- Marija Veteroska
- Ana Petak
- Dino Smrekar
- Karla Rakuljić
- Marija Brašnić

ΦΖG

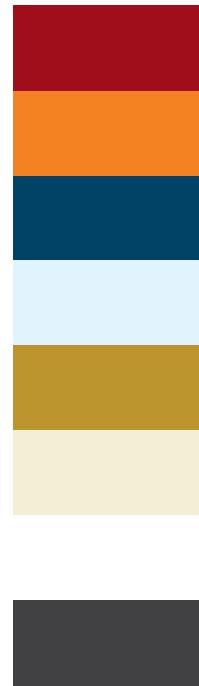
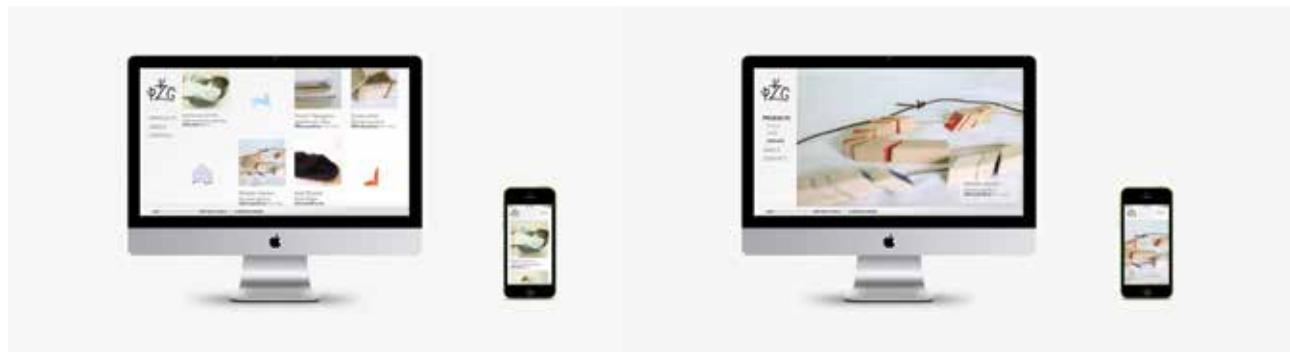
FALNEY TRUE SLOW

AБСЏЂЂЕЂГЂИјЌЉ
НѠѼѺѼѬѸѶѸѼѼ
1234567890
!#%^*()_-+=[]\\/?<>,;`

FALNEY TRUE FAST

А҆҆С҆҆Д҆҆Ђ҆҆Е҆҆Г҆҆ИјЌЉ
НѠѼѺѼѬѸѷѸѼѼ
1234567890
!#%^*()_-+=[]\\/?<>,;`

TIH ZA RAD U DRVU

WOOD TEAM

Tvrtka Spin Valis je poznata po svom visokokvalitetnom namještaju od slavonskog hrasta, čija proizvodnja ipak stvara veliku količinu drvnih ostataka. Izazov za tim koji je radio u drvu bio je pronaći na koji se ovi ostaci mogu pretvoriti u održive proizvode, a ne da ih se samo koristi kao palete za grijanje.

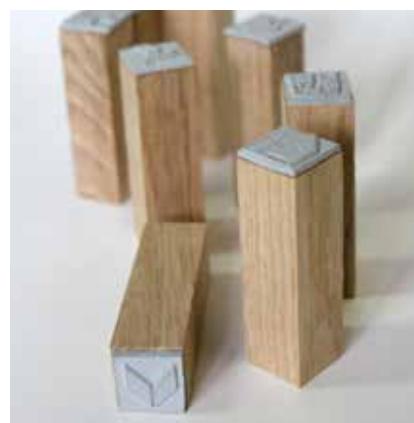
Stvorili smo osam proizvoda, od kojih se njih pet bazira na požeškom štapu – komadu slavonskog hrasta sljedećih dimenzija: 18 mm x 18 mm x 250 mm. Na ovaj jednostavni univerzalni predmet mogu se ugravirati različite vrste lokalnih informacija, od poezije, recepata, crteža lokalnog stanovništva do fotografija lokalnih znamenitosti i povijesnih uzoraka, a mogu se i kombinirati. Proizvodi su različitih dimenzija i svrhe, no svi sadrže štap, a time i lokalni identitet Požege. Nastojali smo izraditi korisne proizvode za kuću, igranje i odijevanje. Set kutija različitih veličina koristi štap kao ukras, a njihove se proporcije temelje na dimenzijama ostataka iz tvrtke Spin Valisa. Ogrlica i igra slaganja kockica mudro koriste mnoge načine na koji se štapić može izrezati. Ključ dizajnerskih vrijednosti koje se nalaze u temelju ove obitelji proizvoda leži u želji da se svaki komad izreže ili obradi tako da izgubi svoj identitet drvnog ostatka i postane proizvod za sebe. Motivi koji su ugravirani na svim proizvodima temelje se na crtežima štićenika MI Udruge.

Spin Valis is known for its high-quality Slavonian oak furniture, which nevertheless generates a mountain of offcuts. The challenge for the design team was to find ways in which these offcuts could be transformed into viable products rather than used as wood pellets for heating alone.

We created eight products, five of which centre on the Požega stick - an 18mm x 18mm x 250mm piece of Slavonian oak. This simple universal item can be engraved with different types of Požega information from poetry, recipes, drawings by residents, pictures of local landmarks and historic patterns. and used in the combination of choice. The products vary in dimensions and in function but all contain the stick, to include the local identity of Požega. We tried to make useful products for home, play and to wear. A set of boxes of different sizes use the stick as decoration with their proportions based on the dimensions of the Spin Valis offcuts. The necklace and building block game cleverly take advantage of the many ways in which a stick can be divided. Key to the design values underpinning the product family was the desire to cut or finish each piece so that it lost its offcut identity and became a considered product. The motifs engraved on all the products are based on the drawings of the MI beneficiaries.

DIZAJNERSKI TIM I PARTNERI / DESIGN TEAM & PARTNERS:

- Carlos Aguiar
- Ligia Lopes
- Barbara Zec
- Tom Stables
- Sanja Horvat
- Josip Krip
- Edo Deanović
- Valentin Kovačić
- Antonio Hudi
- Nikica Gjurić
- Ivan Tomac
- Filip Muller
- Igor Balas

TIM ZA KONSTRUI- RANI TEKSTIL

CONSTRUCTED
TEXTILES
TEAM

Kolekcija POŽÉ

Ustvaranju kolekcije POŽÉ dizajnerski tim surađivao je s osobama s poteškoćama u učenju, učenicima i nastavnicima Obrtničke škole Požega i samostalnom umjetnicom Gordanom Malbašić. Kukičanje, vez, pletenje, macramé, ručno i mašinsko šivanje – sve su to vještine koje se još uvijek aktivno i vješto prakticiraju u Požegi. Izazov je bio u tome da se za ove tradicionalne vještine pronađu novi kreativni načini izražavanja koji će im uz pomoć dizajna dati dodatnu vrijednost i požešku prepoznatljivost, kao što je to upotreba prepoznatljive požeške plave boje.

Izrađena su tri tipa proizvoda. Prvi se temeljio na plisiranju koje se može naći na tradicionalnim nošnjama i uključivao je plisirani ruksak i torbu s kukičanim džepom te torbe s vezenim motivom lisice koju je nacrtala Iva Matuška, štićenica MI Udruge. Učenici i nastavnici Obrtničke škole Požega izradili su proizvode različitih stupnjeva težine u izradi kako bi mogli poslužiti kao model za učenje. Tradicionalni oblici pletenica u kosi nadahnuli su pletene i konstruirane proizvode kao što je šal s kapom, dok su papuče i grijaci za uši izrađeni od neprekinute pletenice. Dizajneri i samostalna umjetnica izradili su ove proizvode te ostale sudionice podučavali tehnikama koje su koristili. Fini kukičani radovi od čipke iskoristili su se za izradu niza proizvoda za kuću i dom.

POŽÉ Collection

To create the POŽÉ collection, the design team worked with people with learning disabilities, students and teachers from the Vocational School and craftswoman Gordana Malbašić. Crochet, embroidery, knitting, macramé, hand and machine sewing are still actively and skillfully practiced by many people in Požega. The challenge was to find new creative ways of expression for these traditional crafts that would give them added value through design and a unique Požega twist like the use of signature Požega Blue.

Three types of products were created; the first was based on the pleating found in traditional costumes - a pleated backpack and bag with a hand-crocheted pocket and ones with a hand-embroidered fox motif based on a drawing by MI beneficiary, Iva Matuška. Students and teachers from the Vocational School made these products with varying degrees of production difficulty so that they could serve as a learning template.

Traditional hair braiding forms inspired the knitted and constructed products - the hooded scarf is derived from their shape while the slippers and ear warmers are structured using continuous braids. The designers and craftswoman made these products and then taught the other participants the techniques they used. The detailed fine lace crochet of Slavonia was used to create a range of goods for the home.

DIZAJNERSKI TIM I PARTNERI / DESIGN TEAM & PARTNERS:

- Nataša Perković
- Biljana Klekachkoska
- Zrinka Nedeljković
- Maja Šimunović
- Ivona Miloš
- Gordana Malbašić
- Katica Ošust
- Maja Šapina
- Sanja Mušić
- Ana Trcol
- Učenici Obrtničke škole Požega / Students from the Vocational School Požega

TIM ZA PROIZVODE OD PRIHITANOG TEKSTILA I GRAFIKE PROIZVODE

Kao inspiracija su poslužili običaji, tradicije i požeški pejzaž te crteži i tekstovi korisnika Mi Udruge. Crteži su potom odskenirani i obrađeni tako da tvore grafičke elemente koji se mogu koristiti za izradu simbola i uzoraka za čitav niz papirnatih i tekstilnih proizvoda s jedinstvenim požeškim identitetom.

Otkrili smo da se mnogi lokalni običaji i tradicionalni proizvodi temelje na konceptu pripreme hrane, kuhanja i dijeljenja, vrlo snažnog aspekta života u Požegi. Osmišljena je linija tekstilnih proizvoda koji se mogu koristiti za pripremu i serviranje hrane za svakodnevne i posebne prigode, stoga ovi proizvodi imaju dvije strane koje se mogu okretati ovisno o prigodi.

Zaboravljena lokalna jela oživljena projektom *Muzej u loncu* Gradskog muzeja Požega nisu tiskana nigdje drugdje. Izrađen je set kuhinjskih krpa s tradicionalnim receptima koji mogu poslužiti kao kuharica, a ispisani su fontom koji je razvijen u sklopu projekta.

Osim fizičkih proizvoda, simboli, uzorci i nastali font mogu se promatrati kao proizvodi sami po sebi. Prepoznatljivi grafički elementi nalaze se na svim proizvodima koji su nastali u sklopu ove radionice. Izrađene su šabloni i pečati s ovim simbolima kako bi korisnici mogli imati aktivnu ulogu u izradi završnih proizvoda, a koji se također mogu koristiti za raznovrsno ukrašavanje inače jednostavnih proizvoda.

PRINTED TEXTILES & GRAPHIC GOODS TEAM

We looked to the customs, traditions and landscape of Požega and the drawings and writings of the Udruga Mi Požega artists for inspiration. The drawings were then digitized and adapted to form graphic elements that could be used to create symbols and patterns for a wide range of paper and textile products with a unique Požega identity.

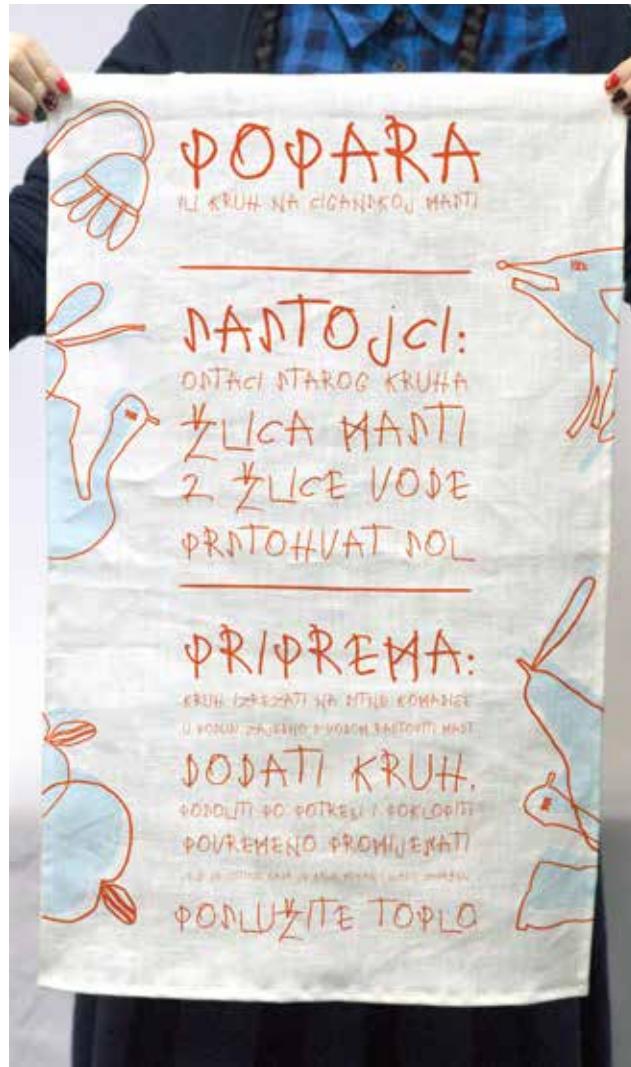
We discovered that many local customs, rituals and traditional products were based on the concept of food preparation, cooking and sharing - a strong social aspect of Požega life. We designed a line of textile goods that can be used for preparing and serving food for everyday and special occasions hence our products have two contrasting sides, which can be turned over depending on the occasion.

Forgotten local dishes that are being revived by the ongoing *Museum in a Pot* project of the Požega Museum have not been printed elsewhere. So we created a set of kitchen towels featuring traditional recipes that can serve as a cookbook using the font developed for the project.

Aside from the physical products, the symbols, patterns and fonts created by the team can be seen as products in their own right. The iconic graphics have been featured on all of the products created in this workshop. Stencils and stamps were made with the symbols to allow beneficiaries to play an active role in the production of the final products and can be used to add layers of decoration on the otherwise plain products.

DIZAJNERSKI TIM I PARTNERI / DESIGN TEAM & PARTNERS:

- Michelle Baggerman
- Mirna Ptiček
- Marina Mijatović
- Karla Paliska
- Učenici grupe KRUG / KRUG Circle students

PLZG